

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
Guidelines for the Development of Academic Administration in Small
Schools Under the Office of Phetchabun Primary
Educational Service Area 3

สุทัศน์ ดาราวงศ์¹ ชัชชญา พิระธรณิศร์²
Suthat Darawong, Chatchaya Perathoranich

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบเชิงบรรยาย (Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น และรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นที่สุด คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2)การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 คือ ผู้บริหารควรยึดหลักธรรมาภิบาล กำหนดวิสัยทัศน์ มีเป้าหมาย และทิศทางที่ชัดเจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การรับฟังความคิดเห็น และมอบหมายงานตามความสามารถของผู้ร่วมงาน

คำสำคัญ(Keywords): การบริหารงานวิชาการ; โรงเรียนขนาดเล็ก

Received: 2022-06-17 Revised: 2023-02-14 Accepted: 2023-02-19

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต, Graduate Student Master of Education Program in Education Administration Suryadhep Teachers College, Rangsit University. Corresponding Author e-mail: touchwon9@gmail.com

² วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต, Suryadhep Teachers College, Rangsit University.

Abstract

This present study aims to investigate the current conditions, desirable conditions, and needs as well as to propose the guidelines for the development of academic administration of small schools under the Office of Phetchabun Primary Educational Service Area 3. This study employed descriptive research methods. Data were collected from 269 teachers using five-point scale questionnaires. The statistics used in the data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. In addition, this study also collected qualitative data from five executives using the semi-structured interview. The collected data were investigated based upon the content analysis and the needs index were assessed using PNI modified. The results of the study showed that in terms of the current conditions, the mean score for the academic administration of small schools under the Office of Phetchabun Primary Educational Service Area 3 in four aspects was at a medium level. The mean score for the desirable conditions was at a high level. In addition, the most necessary need is the development of learning process. In addition, the guidelines for the development of academic administration of small schools under the Office of Phetchabun Primary Educational Service Area 3 included the development of learning process, building lesson plans based upon the specified learning units, using research and activities to develop the proficiency, promoting participation, using learning by doing approach, and creating suitable learning environment.

Keywords: Academic administration; Small Schools

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นจำนวนประชากร ทิศทางเศรษฐกิจ และสังคมความเป็นอยู่ หรือแม้กระทั่งในเรื่องของการจัดการศึกษา ซึ่งถือว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่ดี โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดแนวคิดและวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาอิสระตามความสามารถและความสนใจของนักเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุน ติดตามและประเมินผลโดยมุ่งเน้นการตรวจสอบ มีการจัดการในแง่ของผู้บริหาร ครูและบุคลากร หลักสูตร สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ทรัพยากร สนับสนุนการศึกษาให้เหมาะสม การประเมินผลตามระดับและประเภทการศึกษาแต่ละระดับ ซึ่งปัจจุบันระบบการศึกษาไทยยังมีปัญหาเกิดจากระบบคุณภาพ และการจัดการที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการดำเนินการจัดการศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการของเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ในขณะที่ผลของการจัดการศึกษาของประเทศยังคงมีปัญหา ทั้งคุณภาพของผู้เรียนที่ยังคงมี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะที่ใช้ได้จริงอยู่ในระดับที่ไม่ดีเท่าที่ควร(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญได้ระบุไว้ในแผนดังกล่าวในการพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติ โดยมีการเน้นการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน ส่งเสริมพัฒนาความสามารถ ทักษะต่างๆที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต สร้างอำนาจการต่อรองได้(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ได้ขับเคลื่อนนโยบายให้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายการปฏิบัติที่มุ่งเน้นไปที่ครู นักเรียน โรงเรียน และชุมชน โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้เข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ วิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลเชื่อมโยงความร่วมมือกับสถาบันต่าง ๆ ในสังคม นำความสัมพันธ์พื้นฐานของบ้าน วัด โรงเรียน เข้ามาเป็นเครือข่ายการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ โดยการสร้างเสริมคุณธรรมในสถานศึกษา มีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดถือวิถีแห่งประชาธิปไตย เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน โดยได้ดำเนินการตามจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อเป็นไปตามจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ คือเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จากภาพรวมการประเมินผลด้านวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ทั้งการประเมินในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หลังจากที่ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาระยะหนึ่ง พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน คือมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์และมาตรฐานที่ 5 เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ได้ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้และปรับปรุงเป็นส่วนใหญ่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2562)

การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีระบบการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ ใช้ในการควบคุมและพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน การใช้วงจรการบริหารงานวิชาการของเดมมิ่งก็นับเป็นวงจรการบริหารงานคุณภาพวงจรหนึ่งในการบริหารที่สร้างประโยชน์ การป้องกันและการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้น เนื่องจาก วงจรการบริหารงานวิชาการของเดมมิ่ง มีการทำงานเป็นขั้นเป็นตอน มีการวางแผน การดำเนินงาน ตรวจสอบ และแก้ไข สร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และมีการพัฒนาตลอดเวลา(จริญ จูปรังค์, 2559)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ที่ดินนั้นจะต้องเริ่มจากการมีการบริหารที่เป็นขั้นตอน สร้างการดำเนินงานให้มีคุณภาพ แก้ปัญหา ประเมินผลและปรับปรุง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาโดยนำวงจรการบริหารงานคุณภาพของเดมมิงมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ด้วยการบริหารงานวิชาการแบบควบคุมคุณภาพ โดยใช้วงจร PDCA เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กจึงได้คัดเลือกมา 4 ด้านคือ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนและ 4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating & Scale) 5 ระดับ และการรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งเป็นการสนทนอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบข้อมูลที่ต้องการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ปีการศึกษา 2563 แยกเป็น 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองไผ่ อำเภอวังสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ รวม 785 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 269 คน โดยใช้เกณฑ์กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Mogan, 1970. p 607-610) ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.5 % และ ระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนขนาดเล็ก

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) พิจารณาจากเครื่องมือที่มีผู้วิจัยทำมาก่อนภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) จำนวน 40 ข้อ โดยมี 4 ด้าน ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating & Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2554, น. 225) คือ ระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 5 คะแนน จนถึงระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับ 1 คะแนน และแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลความว่ามีผลปฏิบัติมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลความว่ามีผลปฏิบัติมาก คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลความว่ามีผลปฏิบัติปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลความว่ามีผลปฏิบัติน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลความว่ามีผลปฏิบัติน้อยที่สุด

การหาคุณภาพแบบสอบถามดำเนินการโดยนำเครื่องมือในการวิจัยที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาและการใช้ภาษาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1 จากนั้นทดลองใช้ (Try Out) เครื่องมือวิจัย กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984) ซึ่งเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ผู้วิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.964 และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.971 และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยวิเคราะห์เนื้อหา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยรวบรวมจากการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยตรง โดยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย (Descriptive

Statistics) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับการบรรยายลักษณะของส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในรูปแบบของผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และ การสัมภาษณ์โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 269 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี ตำแหน่งข้าราชการครู จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน อยู่ระหว่าง 16 - 25 ปี ภาพรวมสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในภาพรวม 4 ด้าน นั้นสามารถวิเคราะห์ ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ภาพรวมสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S. D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	PNI _{modified}	ลำดับ ที่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.37	0.740	ปานกลาง	4.35	0.635	มาก	0.293	2
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.24	0.803	ปานกลาง	4.32	0.656	มาก	0.332	1
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.53	0.605	มาก	4.48	0.563	มาก	0.269	3
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.43	0.669	ปานกลาง	4.22	0.644	มาก	0.231	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.39	0.704	ปานกลาง	4.34	0.624	มาก	0.281	

สภาพปัจจุบันในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.704) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.605) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.669) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.803)

สภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ความต้องการของ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ลำดับที่สูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และต่ำที่สุด ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การอภิปรายผลจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยขอกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าดัชนีสูงที่สุด ด้วยเหตุที่ว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้พัฒนาไปตามแนวทางที่หลักสูตรสถานศึกษาที่วางไว้และเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เจริญก้าวหน้าขึ้น เพื่อนำไปสู่การอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า การกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามศักยภาพ ตามความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธนา เกื้อกุล (2560, น. 238) ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาครูให้มีทักษะและสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตน ความต้องการจำเป็นรองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า มีการวางแผนร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ อภิชา พุ่มพวง (2560, น. 248) ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการ

วางแผนในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษามีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับหลักสูตร ส่วนกลาง บริบทและความต้องการของชุมชนรวมถึงเอื้อต่อการพัฒนาและจัดการเรียนการสอน ความต้องการจำเป็นอันดับสาม คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และเมื่อ พิจารณารายประเด็นพบว่า การนำผลการประเมิน มาพัฒนาและปรับปรุง งานวัดผล ประเมินผล อย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับสุพรรณฯ แสง จันทน์วล (2563) ผลการวิจัยพบว่า ในการวัดและประเมินผล นั้นมีความละเอียด ซับซ้อน จึงทำให้ ครูยังไม่เข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลเท่าที่ควร ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือวัด และการประเมินผลที่หลากหลายควรมีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล การอบรมพัฒนาครู เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับ ญัฐณา ไกยะ ผ่าย (2562) ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้้นั้นควรมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ วัดผลการเรียนรู้ และความต้องการจำเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ในการจัดการเรียนการสอนในงาน บริหารวิชาการนั้น การมีแผนส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ สุพรรณฯ แสงจันทน์วล (2563) ผลการวิจัยพบว่า นการส่งเสริมการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษายังไม่เพียงพอ ต่อการจัดการเรียนการสอน ครูยังขาดความรู้ และทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ขาดแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ขาดงบประมาณและ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการนำสื่อไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดการพัฒนาจากผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารควรมีแผนการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้เพียงพอ และส่งเสริมให้ครูได้ ผลิตและจัดหาสื่อที่ทันสมัย มีการซ่อมบำรุง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรนำแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการ ด้านการพัฒนาในเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมส่งเสริม โดยใช้วงจรบริหารงาน คุณภาพ (PDCA)

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญ ต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการ วางแผนร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรเน้น ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อให้สามารถนำผลของการวิจัยมาเผยแพร่และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง (References)

- จรัญ จุปรางค์. (2559). การนำเสนอแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการบริหารคุณภาพ
วงจรรวมมิ่ง ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐณา ไกยะผ่าย. (2562). การพัฒนารูปแบบเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้สำหรับครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสกลนคร. วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 9(1), 69.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.(กรุงเทพฯ: พริก
หวานกราฟฟิค, 2560), 1-9.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุพรรณา แสงจันทร์นวล. (2563). การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในยุค
การศึกษา 4.0 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี
เขต 2. วารสารการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ.
5(1), 377.
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.